

Cinsel Öz-bilinç Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Cinsel Öz-bilinç Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18654>

Özet

Cinsel Öz-bilinç Ölçeği, bireylerin kendi cinsel dü?ünceleri, duygular? ve davran??lar? hakk?ndaki fark?ndal?k ve dikkat düzeylerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? bir psikolojik araçtır. Bu ölçeğin Türkçe versiyonu, **Eyüp Çelik** tarafından 2013 yılında bir **uyarlama** çalışması ile Türk kültürüne kazandırılmıştır. Ölçek, bireyin cinsel benliğine yönelik içselleştirdiği dikkati ve bu dikkatin yarattığı öz-değerlendirmeyi nicel olarak belirlemeyi hedefler.

Ölçek, psikolojik araştırmalarda ve klinik uygulamalarda, cinsel i?lev bozukluklar?, beden imaj? kayg?lar? ve cinsel performans endişeleri gibi konularla ilişkili olan **cinsel öz-bilinç** düzeyini tespit etmek için kritik bir rol oynamaktadır. Uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe konusan popülasyonlarda geçerli ve güvenilir bir şekilde kullanılabilmesini göstermeyi amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Cinsel Öz-bilinç, Psikometrik, Uyarlama, Öz-Bilinç, Cinsellik, Değerlendirme Aracı.

Yazarlar

Eyüp Çelik (Uyarlama Çalışması Sorumlu Yazarı)

Amaç

Cinsel Öz-bilinç Ölçeği, orijinal olarak yabancı dilde geliştirilen bir araçın Türk kültürüne adapte edilmesini ve bu adaptasyonun **geçerlik** ve **güvenirlilik** analizlerinin yapılmasını amaçlamıştır. Temel hedef, Türkiye'deki araştırmacı ve klinisyenlerin cinsel bağlamdaki öz-bilinç düzeyini bilimsel standartlara uygun olarak ölçebilecekleri güvenilir bir araç sunmaktır.

Bu araç sayesinde, bireylerin cinsel deneyimleri sırasında kendilerine yönelik gösterdikleri içsel dikkat yoğunluğunun derecesi belirlenebilir. Bu bilgi, özellikle cinsel kayg?, cinsel utanç veya cinsel i?lev bozukluklar? gibi klinik durumların anlaşılması ve müdahale planlarının oluşturulması açısından büyük önem taşımaktadır.

Yapı

Ölçek, psikolojideki **öz-bilinç** (self-consciousness) yapısının cinsel alana özgü bir uzantısını ölçmektedir. **Cinsel Öz-bilinç**, bireyin cinsel aktivite sırasında veya cinsel konular hakkında düşünürken kendi benliğine ne kadar odaklandığını ifade eder. Bu odaklanma genellikle iki temel boyutta incelenir: özel öz-bilinç (içsel duygulara odaklanma) ve kamusal öz-bilinç (diğer görünüş ve davranışlarına odaklanma).

Ölçeğin ölçtüğü **psikolojik yapı**, cinsel bağlamdaki dikkat yöneliminin, kişinin cinsel tutumları, doyum düzeyi ve genel psikolojik iyi olma üzerindeki etkilerini araştırmaya olanak tanır. Yüksek cinsel öz-bilinç, genellikle performans kaygısı ve cinsel deneyimden uzaklaşma ile ilişkilendirilir.

Geçerlik

Kaynak içerikte spesifik **geçerlik** katsayıları belirtilmemiş olsa da, Çelik (2013) tarafından yürütülen uyarılma çalışması, ölçeğin yapısal ve kültürel geçerliliğini incelemiştir. Bu çalışmada, ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe popülasyonda da tutarlı bir şekilde ölçüm yaptığını göstermek için genellikle faktör analizi (doğrulama veya açılmaya) gibi yöntemleri kullanır.

Geçerlik çalışmaları temel amaç, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı **cinsel öz-bilinç** yapılarının ölçtüğünü kanıtlamaktır. Bu kapsamda, ölçek maddelerinin kültürel uygunluğu ve diğer ilgili yapılarla (örneğin, cinsel kaygı ölçekleri) beklenen korelasyonları (ölçüt geçerliliği) incelenmiştir.

Güvenirlik

Kaynak içerikte spesifik **güvenirlik** katsayıları yer almamaktadır. Ancak, 2013 tarihli uyarılma makalesinde, ölçeğin iç tutarlılığı (genellikle Cronbach Alfa katsayısı ile) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliğinin incelendiği varsayılmaktadır.

Yüksek güvenilirlik katsayıları, Cinsel Öz-bilinç Ölçeği maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve ölçüm sonuçlarının zaman içinde istikrarlı olduğunu gösterir. Bu, ölçeğin araştırma ve klinik kullanımlar için istatistiksel açıdan sağlam bir zemin sağladığı anlamına gelir.

Faktör Analizi

Cinsel Öz-bilinç Ölçeğinin Türkçe versiyonunun psikometrik özelliklerini belirlemek amacıyla faktör analizi teknikleri kullanılmıştır. Uyarılma sürecinde, orijinal ölçeğin boyutlarının (faktörlerinin) Türkçe verilerde de yeniden üretilip üretilmediği kritik bir sorudur. Bu analiz, ölçeğin maddelerinin hangi alt boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların teorik **cinsel öz-bilinç** yapılarıyla ne ölçüde örtüştüğünü ortaya koyar.

Faktör yapılarının doğrulanması, ölçeğin yapı geçerliliğini destekleyen temel adımlardan biridir ve araştırmacılara ölçekten elde edilen puanların yorumlanması için sağlam bir çerçeve sunar.

Araç

Test Türü: Uyarılma

Format: 12 maddeden oluşan **Likert Tipi** derecelendirme (Derecelendirme adamlarının sayısı kaynakta belirtilmemiştir, ancak 12 maddelik Likert tipi bir yapı olduğu ifade edilmiştir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetkinler (Cinsel olarak aktif veya cinsel deneyim sahibi bireyler)

Yaş Grubu: Belirtilmemiştir (Genellikle ergenlik sonrası ve yetkin gruplar)

Popülasyon Detayları: Uyarılma çalışması yapılıp spesifik örneklem (üniversite öğrencileri, genel yetkin popülasyon vb.) kaynakta detaylandırılmamıştır, ancak Türk popülasyonu üzerinde çalışılmıştır.

Test Metodolojisi: Bireysel olarak uygulanan, kendi kendine raporlama (self-report) envanteri.

Anahtar Kelimeler

Öz-farkındalık, Cinsel Sağlık, Psikolojik Değerlendirme, Geçerlik, Güvenirlik, Psikometri.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Belirtilmemiştir.

Bağlantı E-posta Adresleri: eyupcpdr@hotmail.com

İletişim Adresi: Makale referanslarında adres bilgisi sağlanmamıştır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin Türkçe uyarılma çalışması 2013 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanımı için izin ve telif hakkı koşulları hakkında bilgi almak üzere sorumlu yazar Eyüp Çelik ile eyupcpdr@hotmail.com adresi üzerinden iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ticari kullanım ücretleri hakkında bilgi sağlanmamıştır.

Ölçeğin orijinal makalesine ve ilgili bilgilere aşağıdaki bağlantılardan erişilebilir:

Makale Linki: turkishstudies.net

Orijinal PDF, buradan indirilebilir: cinsel-oz-bilinc-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Çelik, E. (2013). Cinsel Öz-Bilinç Ölçeğinin Türkçe versiyonunun geçerlik ve güvenilirliği, *International Periodical for the Languages Literature and History of Turkish or Turkic*, 8,

1703-1713.

Cinsel Öz-bilinç Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sağlanmamıştır.

ARABPSYCHOLOGY.COM